

her omhandlede Handel, at drage Omsorg for dog, at begrænde denne Handel paa en saadan Maade, at man ikke skal være udsat for at faae Brændeviinshandel rundt omkring paa Landet paa samtlige de Steder, hvor Noget overhovedet kan finde sin Regning, ved at etablere en nok saa lille Handel af denne Art. Derfor har man bestemt, at der skal betales en temmelig høj Kjendelse af denne Handel, og at der ogsaa skal løses Næringsbeviis paa den, ligesom der ligeledes vil være andre Udgifter forbundne med den, som ikke ville være ganske ubetydelige. Endvidere er der fra dette Things Side blevet lagt særdeles Vægt paa, at man samtidig skulde indskrænke de gjældende Bestemmelser om Udskænkning af Brændeviin, idet man optog dem i den nye Lov og forøgede dem med endnu nogle Tillæg. Man har altsaa villet forhindre, at der ved den foreslaaede Lov skabtes Leilighed til, at Folk svirrede, for at sige det reent ud. Men begge disse Formaal ville aldeles kunne tilsidefattes ved Forbrugsforeningerne, naar den Frihed for disse, som vil være Følgen af den citerede Høiesteretsdom, blev opretholdt for Fremtiden. Hvad skulde vel nemlig formaae Noget til at betale 100 Rd. i Kjendelse og til at løse et dyrt Næringsbeviis m. m. for at erholde Tilladelse til Brændeviinshandel, naar 3—4 Personer uden videre kunde slaae sig sammen, saaledes at den Eine af dem blot ved at op hænge et Skilt, hvorpaa der stod „Forbrugsforening“, kunde drive Brændeviinshandel til de Andre og til alle Folk, til hvem disse Andre laante deres Contrabøger ud. Ingen vilde da være saa taabelig at underkaste sig de omtalte Udgifter. Hvad endvidere det Punkt angaaer at forhindre ulovlig Brændeviinsudskænkning, da er det klart, at det maatte ansees som meget tvivlsomt, om ikke Forbrugsforeningernes Localer vilde kunne bruges som Kroer, vel at mærke som Kroer med Contrabøger; det maatte virkelig være overordentlig tvivlsomt. Dersom man altsaa ikke vil forfælle de Formaal eller, rettere sagt, de

to Hovedformaal, som man har havt med det foreliggende Lovforslag og de dertil optagne Bestemmelser, saa maa man nødvendigvis begrænse den Frihed, hvormed Forbrugsforeningerne vilde kunne benytte sig af Brændeviinshandel. Jeg har derfor sluttet mig til det Vædringsforslag, som foreligger, og skal tilraade dets Vedtagelse.

J. Andersen: Jeg har tværtimod nogen Betænkelighed ved at stemme for Vædringsforslaget, fordi jeg netop er bange for, at man derved kommer til at give Forbrugsforeningerne altfor store Rettigheder. Jeg kan idetmindste ikke see rettere, end at, naar dette Vædringsforslag bliver vedtaget, saa vilde Forbrugsforeningerne have fuldkommen Ret til at sælge Brændeviin til Alle og Enhver, saa vilde de være stillede som en Mand, der har løst Næringsbeviis for at handle med Brændeviin, og saa vilde de altsaa ikke være bundne til kun at sælge til Foreningernes Medlemmer. Det er netop derfor, at jeg er betænkt paa at modsætte mig Vædringsforslaget. Den Omskændighed, at den omtalte Høiesteretsdom er falden, medfører ganske vist, at Forbrugsforeningerne ikke kunne besfattes for saadan Handel. Men, hvad det forekommer mig, at der egentlig burde have været gjort, men som man har forsømt, det var at anlægge Sag mod de Personer, der urigtig havde ladet deres Contrabøger benytte af Andre. Jeg kan være med til at foreskrive meget strenge Bestemmelser for Forbrugsforeningerne; thi Forbrugsforeningerne skulde ikke være til for at forsyne Peer og Poul eller Alle og Enhver. De skulde kun være til for at forsyne den arbejdende Klasse; de skulde kun oprettes til Fordeel for denne og ikke enten til Fordeel for enkelte Personer, for at disse kunne komme til at drive en Handel, eller til Fordeel for en viid Omeegn. De bør, som sagt, kun være for den arbejdende Klasse, og Bestemmelser, som gik ud derpaa, vilde jeg ønske, at man kunde træffe. Men netop for at forebygge,